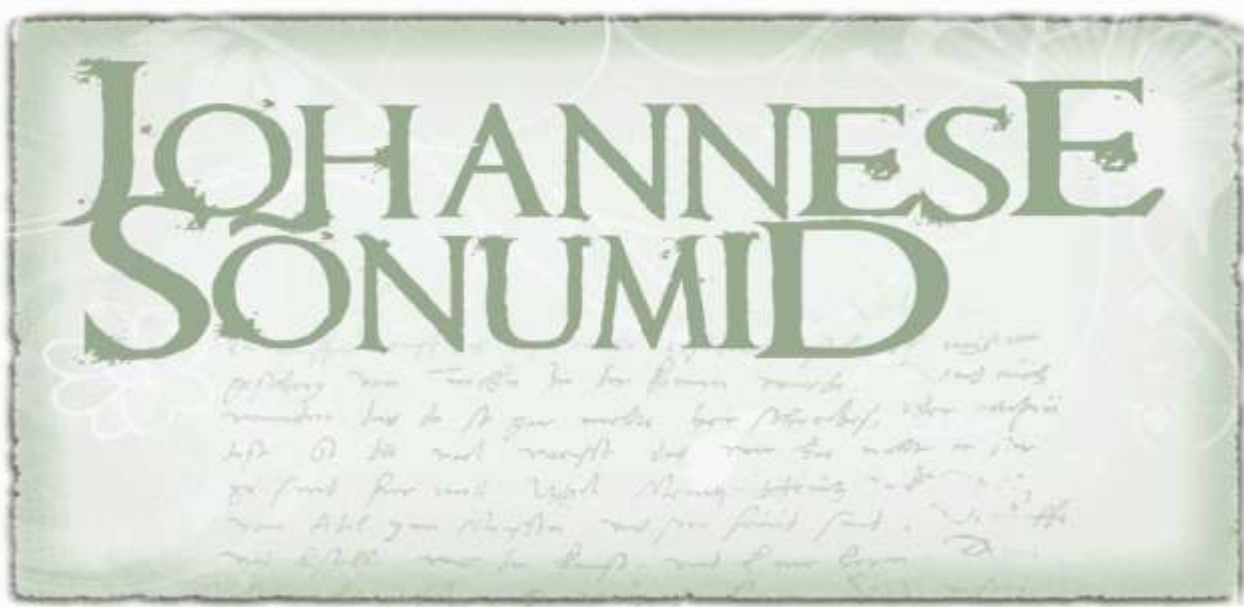

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus APRILL 2020

Viimse vaenlasena kõrvaldatakse surm. 2. Kr 15:26

Elame sellel kevadel Eestimaal, Euroopas kui terves maailmas uues ja meile harjumatus olukorras. Viimased aastakümned on olnud meile rahu ja ülesehitamise ajaks. Inimesed on tihti arvanud, et nii see jääbki ja meil ei ole enam Jumala abi vaja. Tõesti, palju on tehtud ja nüüd saamegi sellele toetuda. Pean siin silmas kommunikatsiooni vahendeid ja oskust neid kasutada. Küllap olime unustanud, et kõik ei ole siiski meie käes otsustada ja juhtida. Praegu oleme eriolukorras ja hullem kui viirus on hirm. Mõistepaarid „kaotus ja võit“, „lein ja rõõm“, „vihkamine ja armastus“, „surm ja elu“, „ajalik ja igavene“ on küll meile teada, aga nende sõnade sisu avaneb meile nüüd erilisel viisil.

Igas olukorras elame Jumala silma all. Mis on õnn? Mis on õnnetus? Piibel õpetab meid vaatama tagasi Jumala rahva ajaloole. Mõtleme Iisraeli rahva ajaloole. Nad elasid küll orjuses aga suhteliselt turvalist elu Egiptuses. Siis said nad kutse – mine oma maale, töötatud maale, vabadusse. Teekonnal pidid nad läbi elama mitmeid katsumusi ja kriise. Neil oli nälg ja nad süüdistasid Jumalat. Rahvale pidi aga saama selgeks, mida tähendab manna (heebrea sõna män tähendab and). Nii nagu Iisraeli rahva kõrbetee oli võidutee, nii on ka Kristuse kannatuse tee võidutee.

Nüüd elame hirmus ja küsime – mis meist saab. Hirm on üksindus, mida peame tundma. Kui varem oleme igatsenud olla kodus ja nautida rahu, siis nüüd võib kodu olla paljudele haigla ja vangla. Ei saa kohtuda lähedaste inimestega, ei saa kutsuda külla lapsi. Kas ka see kannatus tähendab võitu?

Tahan kinnitada, et Jumal ei pane kellelegi suuremat koormat, kui ta kanda jõuab. Tema muudab kannatused rõõmuks. Meie saame endid sellesse teadmisse asetada ja endale teadvustada, et igal kannatusel on tähendus. Kristus kannatas ja ohverdas end, et meil oleks elu ja Tema annab meile roa õigel ajal. Tema annab rahu ka täna ja suunab meid igaviku teerajale.

Eeloleval pühapäeval on palmipuudepüha ja algab Suur Nädal. Meenutame Kristuse viimast söömaaega oma jüngritega, oleme vaimus Jeruusalemmas ja käime läbi ristitee ning saame ülistades laulda – halleluuja, haud on tühi. Sellel aastal elame neid sündmusi läbi kodus ja saame meedia vahendusel olla kirikus. Olge hoitud! Püsige kodus! Kui ajad muutuvad, siis ootan teid kõiki taas kirikusse. Nüüd aga - lugege Piiblit, head vaimulikku kirjandust, kuulake kaunist muusikat ja olge meedia kaudu kättesaadavad.

Lugege Johannese Sõnumeid!

Õnnistust ja rahu soovides
Tiit Salumäe

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA APRILLIS

Eesti Vabariigis kehtestatud eriolukorra tõttu koroonaviiruse leviku ennetamiseks ja tõkestamiseks ei toimu avalikke jumalateenistusi. Informatsiooni internetis ülekantavatest jumalateenistustest <https://eelk.ee/et/>

**JAANI KIRIK ON AVATUD
PALVETAMISEKS PÜHAPÄEVAL, KOLMAPÄEVAL JA REEDEL KELL 12.
TOOMKIRIK ON SULETUD.**

EELK KONSISTOORIUMI OTSUS.

EELK Konsistoorium andis 13. märtsil kogudustele uuendatud korraldused seoses koroonaviiruse haigusega COVID-19.

Võtta teadmiseks, et kuna inimeste avalike kogunemiste keelamise eesmärgiks seoses Eesti Vabariigis kehtestatud eriolukorraga on koroonaviiruse leviku ennetamine ja tõkestamine, laienevad samad piirangud ka jumalateenistustele ja teistele sarnastele kogunemistele. Sellega seoses tuleb kõik avalikud jumalateenistused, kirikukontserdid ja muud inimeste kogunemised kuni uute juhiseni või eriolukorra lõpuni lükata edasi või ära jätta.

Kogudustes jagada informatsiooni kristlikest raadiokanalitest (Pereraadio ja Raadio 7) ja koguduste internetilehekülgedest, kus eelnevalt salvestatud või ilma koguduse osaluseta toimuvaid jumalateenistusi üle kantakse.

Soovitav on hoida kirikud ning muud palve- ja pühakojad avatud, et inimesed saaksid viibida palves, süüdata küünlaid ja kindlaksmääratud kellaaegadel kõneleda vaimulikuga. Soovitav on hoida kirikud avatuna ka ajal, mil tavapäraselt on toimunud jumalateenistus.

Kinnitada inimestele, et neil säilib usuvabadusest lähtuvalt usutalitustel osalemise, pihi ja armulaua vastuvõtmise õigus, mille soovist saab anda koguduse õpetajale teada. Koguduse õpetajal korraldada armulaua jagamine oblaadi veini sisse kastmisega ja inimesele otse keelele asetamisega. Rangelt jälgida, et armulauariistad ja jagaja käed oleks eelnevalt puhtad, vajadusel desinfitseeritud. Kõik usutalitused tuleb korraldada selliselt, et on välistatud nakkusoht teistele inimestele.

Kõikides kogudustes suhtuda kõrgendatud tähelepanuga sanitaar- ja hügieeninõuete täitmisel. Eriti puudutab see kirikusse või mõnda teise koguduse avalikku ruumi saabuvate või seal viibivate inimeste kätepesu või desinfitseerimise võimalusi. Samuti tuleb hoolitseda regulaarselt, vajadusel mitu korda päevas selle eest, et kõik kohad ja pinnad, mida inimesed sageli puudutavad, või esemed, millega inimesed vahetult kokku puutuvad oleks puhtad ja vajadusel desinfitseeritud. Kõigil peab olema kirikus turvaline.

Paluda inimestel, kes tunnevad, et on haigestunud, mitte liikuda inimeste hulgas ega tulla ka kirikusse.

Kogudustes, kus on suutlikkus olla kohalikule omavalitusele koostööpartneriks, anda vaimulikel kohalikule omavalitusele teada, et ollakse valmis oma abi pakkumiseks näiteks kodusel ravil viibivatele haigetele toidu koju viimisel või muu füüsilise või hingehoidliku abi osutamisel.

Jätakuvalt palvetada kõikidel jumalateenistustel ja palvustel viiruse tõttu hukkunud inimeste hingede ja haigestunute pärast; paluda õnnistust arstidele ja meditsiinipersonalile, kes haigeid ravivad ja nende eest hoolistavad; kõigi ametnike ja otsustajate pärast, et Jumal annaks neile kannatlikku ja tasakaalukat tarka meelt õigete sammude astumiseks ja otsuste langetamiseks; hingerahu ja meelekindluse pärast kõigile inimestele; kogu tekkinud olukorra lahendamise pärast Eestis ja kogu maailmas; et Issand Kristus hinge ja ihu arstina oleks ise kõiki tervendamas ja õnnistamas.

ANNE LUGEMISELAMUS.

„Ma nägin üht valget kirikut. Eduard Salumäe 100 pühendusteos”.

Eduard Salumäe sündis 28.09.1919 Tartumaal Tähtvere vallas põllutöölise perekonnas viienda lapsena. Algkoolis käis Ropkas. Keskhariiduse omandas ta Tartu Poeglaste Keskkoolis ja iseõppimise teel – vaheldumisi õppides ja töötades. 1938. aasta sügisel astus ta Tartu Ülikooli usuteaduskonda. Majanduslikud tingimused olid rasked, sest tuli hoolitseda vanemate eest. Igapäevase leiva teenimiseks töötas ta mitmetes erinevates töökohtades ja ametis, kuni temast sai sõnakuulutaja EELK-s. Kirikuõpetaja kutsest unistas noor Eduard juba poisikesepõlves, pidades vanematele kodus jumalateenistusi. Töötamist kirikus alustas ta esialgu muusikalisel alal – 1942. a. Tartu Pauluse koguduse organistina ja koorijuhina. Õpetaja Harri Haameri soovitusel sai temast 1945. a augustis Paistu koguduse jutlustaja, samal ajal jätkas ta õppimist Usuteaduse Instituudis. Ordineeriti aseõpetajaks 14. detsembril 1948. a. Tallinna Toomkirikus. 1950. a kevadest teenis ta Kodavere ja Alatskivi kogudusi. 1953. a määrati ta teenima Kuusalu kogudust, kus ta väga ustavalt teenis kuni surmani, hooldades veel Leesi ja Loksa kogudust. 9. aprillil 1970 anti talle õpetaja õigused seoses õpingute lõpetamisega Usuteaduse Instituudis. Ta oli hea liturg ja meeldiva lauluhäälega. Tema eeskujul on tema seitse last, miniad, väimehed ja lapselapsed oma elu pühendanud kirikutööle nii vaimulikuna (pojad Jaak, Tiit ja Mart, väimees Endel, tütrepoeg Peeter) kui kirikumuusikutena ja teisteski kiriklikes ametites.

Südamlik pühendusteos avab ukse Eduard Salumäe enda isiklikesse mõtetesse, mida võime lugeda iga pühapäeva kohta kirjutatud olulistest andmetest ja päevakajalistest mõtisklustest. Raamatust loeme ka perekonna ning kaasteeliste südamlikke mälestusi, kus kordub üha isa ja õpetaja südamlikkus ja inimlik soojus, oskus lastega ning kõigi inimestega suhelda.

Oma mälestusi Eduard Salumäest jagavad: minia Anne-Mai Salumäe; Janne Sammelselg, kes elas Kuusalu kirikumõisa saunas oma perega – lugu sellest, kuidas Kuusalu kirik keskkütte sai; emeriitõpetaja Ants Leedjärv oma mälestustes prooviaastatest Kuusalus; tütar Ester Paenurm; poeg Mart Salumäe oma mälestustes isast ja risti poleerimise loos; Kadri-Ann Salumäe loos oma vanaisast, keda ta tunneb teiste juttude põhjal; abikaasa Johanna Salumäe; poeg Jaak Salumäe loos oma isast ja tema kirjavahetusest; Ruti Riiberg mälestustes oma koguduse õpetajast. Raamatu lõpus on Eduard Salumäe lugu „Palve vägi“ ja jutlus „Sina pead pühapäeva pühitsema”, peetud 21. oktoobril 1943 Paistu kirikus; samuti tema viimane jutlus „Üle ühiskondliku kuristiku”, mis peetud Kuusalus 9. juunil 1985, mille on isa konspekti ja Peeter Paenurme märkmete järgi kirja pannud tütar Ester Paenurm.

Samast leiab ka rikkaliku pildimaterjali Eduard Salumäe elust. Mind kõnetas pulmapilt 29. aprillist 1939 Johanna Salumäega ja suure pere foto aastast 1951. Esimene seetõttu, kuna seostub keeruliste aegade algusega Eestis, ent ometi on pildilolijate nägudel lootus ja rõõm. Teine foto meeldis, kuna pildil on lasterikas pere. Mõlema foto ühiseks nimetajaks on armastus.

Päris palju Eduard Salumäe enda isiksusest jutustavad Anne-Mai Salumäe põnevad mälestused oma äiast: nende algne kirjavahetus tööle asumise teemal toimus läbi tütarlapse ukse taga olnud märkmiku. See oli 1965. aastal. Märkmetes jääb silma õpetajahärra huumorimeel.

Noorel Anne-Mail oli soov abielluda just kirikuõpetajaga sügaval vene ajal. Jumal viis ta Hugo Lepnurme soovituse kaudu Kuusalu pastoraati laulukoori juhatama, kus ta kohtus esmalt välimuselt intelligentse mehega, kes pühkis treppi. Ta ei osanud meest kirikuõpetajaks endaks pidada ja küsis, kuidas ta viimasega kohtuda saab. Eduard Salumäe ise pidas seda esimest kohtumist ukse all kogu elu tobedaks. Minu meelest on see heaks näiteks, kuidas kirikuõpetaja pidi tegema kõiki töid, ka kõige lihtsamaid.

Mulle tundub Kuusalu pastoraat selles ateistlikus ühiskonnas tõelise omaette oaasina, kus lapsed mängisid vanas pastoraadis ja kus elati kristlike pereväärtuste järgi. Umbes nagu Lindgreni „Bullerby lapsed”.

Silma jääb Eduard Salumäe meeletu töövõime. Tundub, nagu ei jätkuks kõige tegemiseks ühe inimese eluajast. Tooksin näite poeg Jaak Salumäele saadetud kirjast aastast 1966: „Täna on aga reede. Ja mul on Jaani kolm paksu köidet pildistada, kantseleiga tegemist teha, keskkütte katla ahjus

tarvis käia ja segiläinud restid korda panna, pühap. j.t. laulud valida, sauna vesi kanda ja saun kütta, maja soojuse eest hoolitseda, magnetofoni lindiga tegelda jne.”. Suurem töö oli Kuusalu kiriku keskkütte ehitamine. Selleks tuli kaasata kogu perekond ja kohalikud inimesed. Pigem tegi Eduard Salumäe kõik tööd ise ära, kui lasi kellelgi kehvemini teha. Tal olid osavad käed mistahes remondi- ja ehitustöö, ka autoremondi tegemisel.

Mart Salumäe mainib ema arvates isa „hulle”, kogu peret hõlvavaid ideid. Isa kõige suuremaks karistuseks oli vaikimine. Kogudused elasid matustest ja ristimine oli harukordne nähtus. Isa hakkas ise ristimiseks riste valmistama. Kirikus käimine oli põlatud ja pörandaalne tegevus. Riik ei tunnistanud Jumalat ega kirikut ja kristlik sümbolika oli taunitav. Selline isetegevus võis kaasa tuua „seltsimeeste külastuse”.

Minu meelest oli Eduard Salumäe usupõllul tõeline külvaja. Meie kiriku laulu- ja palveraamatus on tema tõlgitud 19 laulu. Eriti meeldib mulle laul „Vaid hetke kestab suvi”: „Vaid hetke teekond kestab ning kõlab siin mu laul ja ruttu õhtu jõuab ka päeval pikemal. On eilne nagu uni, ei homset tunne ma, kuid oma taevast Isa võin täna teenida”.

Abikaasa Johanna Salumäe mälestustest loeme: Isa hakkas jutlusteks valmistuma juba pühapäeva õhtupoolikul kohe, lugedes läbi järgmise pühapäeva teksti. Sellele oli siis aega mõelda terve järgmise nädala kõigi tööde ja tegemiste juures. Suur töö oli iganädalase jutlusematerjali tõlkimine, mida ta tahtis saata lisaks oma poegadele ka teistele noortele pastoritele. See tundub juba meeletu ettevõtmisena.

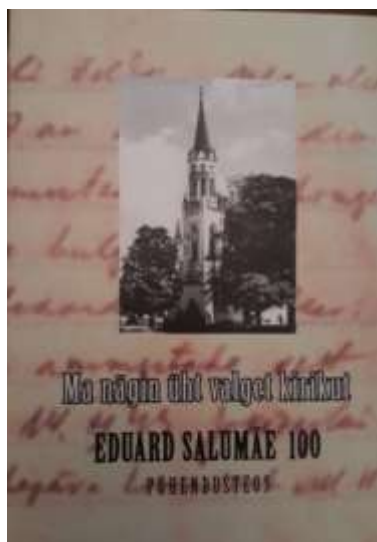
Suur töö oli mitmesuguste pühade jaoks laululehtede koostamine. Oluline oli ka konkreetses olukorras sobivate laulude valik. Nii tuli tal vahel sõnu juurde teha, tõlkides soome või saksa keelest. Vaimulikku kirjandust ei saanud trükkida. Nii tõlkis ta ise mitmeid raamatukesi ja palveid kirikurahvale jagamiseks. Seda kõike tuli lüüa kirjutusmasinal paljudesse eksemplaridesse, mida ta andis ka oma lastele teha.

Eduard Salumäe valmistas ise mitmesuguseid kaardikesi lõikuspühaks ja tähtpäevadeks, kirjutas laule ja muusikat. Seda kõike lugedes saab aru, et Eduard Salumäe pani hinge kõigesse, mida ta tegi. Jumal oli andnud talle palju andeid. Korraga nii palju töid ja tegemisi ette võttes teenis ta sel viisil Jumalat. Elu lõpu poole selgelt üle inimvõimete piiri. Ta oli juba noorena mõelnud kirikutööle, tegutsedes ka organistina ja kirjutades laule või tõlkides neid soome keelest.

Lõpetaksin Jaak Salumäega kirjutatuga: Aja ja igaviku küsimused kuulusid isal lahutamatu kokku. Aeg oli alati millekski suuremaks antud ja selle kasutamine oli püha kohustus. Nii võime lõpetada isa poolt kujundatud ja fototehnikas paljundatud lihtsa postkaardi tekstiga: Ainult igavik annab ajale mõtte.

Kõik muljed ja Eduard Salumäe tegemised ei mahu siia artiklisse. Selleks tuleb seda suurepäraselt raamatut endal lugeda.

Anne Vooremaa

Raamatut on võimalik osta koguduse kantseleist.

SIGRID VESKE REISIMULJED IISRAELIST.

Möödunud sügisel käis mu vend välja idee minna reisile Iisraeli. Olin juba ammu soovinud reisida Pühale Maale ja haarasin sellest mõttest kohe kinni. Reisiajaks määrasime 25.-29. veebruari, mis oli küll väga lühike aeg nii pika ja põneva ajalooga riigis.

Terav konflikt ja ohtlik viirus

Enne reisi toimumist püüdsin viia end kurssi sealse eluga. Lugesin raamatuid „Minu Jeruusalemm” ja „Minu Iisrael” kohapeal elanud eestlaste kogemustest. Jälgisin ka uudiseid, kuna piirkond on olnud läbi ajaloo paljude konfliktide keskmes. Just reisi ootuse ajal tekkis väga terav konflikt Iraani ja USA vahel, mille kolmandaks osapooleks oli Iisrael. Iraagis tapeti aasta lõpus Iraani kindral Soleimani ja pärast seda olid ähvardused lääne poole, sealhulgas ka Iisraeli poole, väga teravad. Järgnevalt tuli USA välja Lähis-Ida rahuplaaniga, mis kaasas oma plaani ainult Iisraeli, jättes välja Palestiina. Selle tulemusena lubas Palestiina katkestada kõik suhted Iisraeli ja USA vahel. Sellised uudised tekitasid muret, kas reis saab üldse toimuda. Õnneks rahunes poliitiline olukord enne meie reisi, kuid maailmas hakkas levima koroonaviirus. Kuna riskipiirkondadeks olid tol hetkel Euroopas ainult Itaalia ja Lähis-Idas Iraan, siis varusime desinfitseerimisvahendeid ja reis võis alata.

Suurepärane toit, arhitektuur ja kunst

Kas põhjuseks olid eelnevad poliitilised sündmused või maailmas võimust võttev viirus, kuid Iisrael võttis meid vastu suhtelises tühjuses. Meil ei tulnud kusagil trügida. Minu ettekujutuses oleks seal pidanud olema meeletult rahvast, olenemata pühadest ja aastaajast. Jõudsimme Tel Avivi pärastlõunal, panime asjad hostelisse ja seadsime sammud linna. Jaffa vanalinna ühes toredas söögikohas kogesime, et kohalik toit on suurepärane. Jalutasime vanalinnas ja rannapromenaadil. Tel Avivis imetlesime UNESCO maailmapärandisse kuuluvat *bauhaus*-stiilis linnaosa ja kõndisime selle piirkonna kuulsaimal tänaval, Rotschild'i avenüül.

Järgmisel päeval tutvusime Neve Tzedeki linnaosaga - Tel Avivi häll jättis väga sümpaatse mulje oma kitsaste tänavate ja madalate majadega. Esimesed majad väljaspool Jaffa linnamüüre ehitati siia juudi perekondade poolt 1880. aastate lõpul. Seejärel oli meie sihtpunktiks nahaparkal Siimoni maja Jaffas, kus pärimuse järgi olevat peatunud apostel Peetrus. Tel Avivi kunstimuseumis uudistasime suurepäraselt modernistide kogu, kus olid esindatud Degas, Monet, Van Gogh, Renoir, Picasso ja paljud teised. Ajutise näitusena oli välja pandud Lõuna-Aafrika Vabariigist pärit kunstniku William Kentridge'i animeeritud „Surmatants”, mis oli väga mõjuv.

Palverändurite laul Via Dolorosal

Kolmanda päeva hommikul viis mugav ja kiire rong meid Jeruusalemma, mille vanalinn oli minu reisi peamiseks sihtkohaks. Väga eriline oli minu jaoks see teadmine, et kõndisin samadel tänavatel, kus 2000 aasta eest kõndis Jeesus. Mööda Via Dolorosat jõudsimme Püha Haua kirikuni, kus oli palju rahvast. Jeesuse hauda ei õnnestunud näha, sest seal oli väga pikk järjekord ja nii rahvarohkeid kohti püüdsime vältida. Eriline tunne tekkis aga hauakiriku Püha Helena kabelis, nähes selle seintele aegade jooksul palverändurite poolt graveeritud riste. Samuti puudutasid mu hinge väiksed palverändurite grupid, kes Via Dolorosal igas ristitee peatuses vastavaid Piiblikohti lugesid ja laulsid. Loomulikult käisime vaatamas ka Nutumüüri. Kuna oli juba neljapäeva pärastlõuna, siis Templimäele me kahjuks ei pääsenud. Seal öeldi meile viisakalt, et mittemoslemitele on neljapäeva pärastlõunast pühapäevani sissepääs keelatud. Erinevast religioonist inimeste suhtumine oli kõikjal väga viisakas ja abivalmis. Mina ei tundnud mingit vaenu ega hirmu, et olen valel ajal vales kohas.

Soov minna tagasi

Järgmisel hommikul käisime veel Armeenia Püha Jaakobuse katedraali õuel, kust algas just pidulik teekond Püha Markuse kirikusse, ja Õlimäel asuvas Ketsemani aias. Seal kasvavad mõned igivanad oliivipuud Jeesuse ajast. Võib ainult ette kujutada, mida need puud näinud on. Ketsemani aia lähedal asub Neitsi Maarja hauakirik, kuhu pärimuse järgi on maetud Jeesuse ema Maarja. See on võimas ja mõjuv ristsõdade aegne maa-alune kirik.

Tahaksin väga minna tagasi Pühale Maale koos giidiga, kes tunneks seda maad ja oskaks huvitavalt rääkida. Hirmud tuleb koju jätta. Kui ise viisakas oled, siis käitutakse ka sinuga viisakalt. Inimesed on igal pool ühesugused, olenemata rahvusest või usutunnistusest.

Nahaparkal Siimoni maja Jaffas

Palverändurite ristid Püha Haua kirikus

William Kentridge „Surmatants” Tel Avivi kunstimuuseumis

Ketsemani aias

Neitsi Maarja hauakirikus

MEIE ISA PALVE - IV. PÜHITSETUD OLGU SINU NIMI!

Me palume, et Jumala nime, s.t meie taevast Isa pühaks peetaks. Jumal on püha armastus, kuid Pühakiri tervikuna räägib tegelikult rohkem Tema pühadusest kui armastusest. Kuidas me mõistame seda, et Jumal on püha? Mida me mõtleme Tema pühaduse all?

Jumala pühadust on mõistetud eelkõige moraalsetes kategooriates: Jumala pühadus tähendab Tema absoluutset moraalset täiuslikkust. Kuid sellega seoses on ka kristlikud mõtlejad esitanud küsimuse: miks on siis olemas kurjus? Kui absoluutselt kõik, mis on olemas, lähtub Jumalast, siis peab Jumalas olema mingi kübekene kurjust, mingi kurjuse võimalikkus, mingi kurjuse idee. Kuidas sai täiuslikult pühaks loodud ingel Jumalast ära langeda ja muutuda läbinisti kurjaks olendiks – Jumal pidi teda luues panema temasse mingi kurjuse seemne.

Meie Issand Jeesus Kristus ise kinnitab meile püha Johannese kaudu: „Ja see on sõnum, mida me oleme kuulnud temalt ja kuulutame teile: Jumal on valgus, ja temas ei ole mingit pimedust“ (1Jh 1:5). Jumalas ei ole kurjust – seda uskuda tähendab Jumala nime pühitseda. Me ei suuda praegu mõista, miks siiski on olemas kurjus ja läbinisti kuri olend. Õigeusu teoloog Alexander Schmemmann on öelnud: kui langenud inimesele anda teada kurjuse põhjus, muutub see tema jaoks otsekohe kurjuse õigustuseks. Kuid kurjusel ei saa ega tohi olla mingit õigustust, seetõttu ei avalda Jumal meile selles maises elus, miks ja kuidas kurjus alguse sai.

Enesestki mõista ei saa me inimese puhul kasutada sama pühaduse definitsiooni, mida Jumala puhul: absoluutne moraalne täiuslikkus. Inimese ja kõige muu loodu puhul tähendab pühadus eraldatust Jumalale, eraldamist Jumala jaoks, Jumala eesmärkide teenimiseks. Kristlane on Jumala püha, kuna ta on loovutanud kogu oma elu ja kõik, mis tal on, Jumalale, et Jumal saaks teda kasutada oma tahte elluviimiseks siin maailmas. Kristlane on end täielikult pühendanud Kristusele ja seetõttu on ta püha. See on võimalus meil kõigil järele mõelda, kui õigustatud on sõna „püha“ kasutamine meie endi puhul.

Martin Luther oma Väikeses Katekismuses selgitabki Jumala nime pühitsemise tähendust järgmiselt: see on, kui Jumala sõna õpetatakse puhtalt ja selgelt ja meie elame selle järgi pühalt kui Jumala lapsed. Jumala sõna järgi elades eraldame ja annamegi end täielikult Tema eesmärkide teenistusse. Samas näitab see Lutheri selgitus, et Jumala pühadus on palju hõlmavam ega piirdu ainult Tema endaga ja Tema moraalse omadustega. Kõik, mis lähtub pühast Jumalast, on püha, kogu Tema looming on püha: Tema kehtestatud seadused, nii füüsilised, bioloogilised, vaimsed kui vaimulikud, ja samuti kogu loodu. „Ja Jumal vaatas kõike, mis ta oli teinud, ja vaata, see oli väga hea“ (1Ms 1:31). Kurjuse tulekuga siia maailma ja eriti inimese langemisega kadus loodu harmoonia ja loodu pöördus inimese enda vastu – üks selle ilminguid on ka praegu meid kõiki ohustav koroonaviirus.

Langusele ja rikutusele vaatamata ei ole Jumala looming lakanud olemast püha. Tema kehtestatud seadusi ei saa väärata mitte keegi. Ja kristlane, kelles elab Jumala Püha Vaim, tunneb Jumala loodut ja inimloomingut vaadeldes enamasti eksimatult ära, kas see, mida ta näeb, on ilus, hea ja tõene, s.t kas see on Jumalast ja püha. Eriti just inimese loodu puhul – kunstilooming, teaduse saavutused, riigis kehtestatud seadused, eetikaprintsiibid, mida järgitakse – torkab kohe silma, kas inimesed on järginud püha Jumala püha tahet või mitte.

Kedagi või midagi pühaks pidama tähendab ka eriti sügavat austust või lugupidamist osutama, üliras aukartuses austama. Püha on see, mida ei tohi rikkuda ega labastada. See kehtib esmajoones meie Jumala-suhte kohta. Mõtleme oma palveelu peale: kas meie enda tungivad ja emotsioonidest laetud soovid ja igatsused, mis me palves kanname Tema ette, on ühendatud tõelise aukartusega Tema ja Tema tahte suhtes? Kas me tunneme Piiblit lugedes, et tegeleme püha Jumala püha sõnaga, kas see täidab meid austusega ka sel juhul, kui me seda täielikult ei mõista, või pigem tekitab vastupanu, vastuväiteid ja umbusku?

Me puutume igal oma eluhetkel pidevalt ja vältimatult kokku Jumala pühadusega, sest me elame Tema loodud pühas maailmas: püha on elusloodu, taimed, loomad, linnud; püha on iga meie kaasinimene; püha on töö, mida me teeme; püha on toit, mida me sööme; püha on Jumalast inspireeritud inimlooming; püha on meile antud aeg; püha on meie kodu; püha on perekond, vanemad ja lapsed; püha on isegi haud, sest Jeesus pühitses selle hauas viibides. Kõik, mis on olemas,

meenutab meile Jumala pühadust, kui me ainult oskame ja tahame seda näha. Seetõttu peaks kõik olemasolev, mis lähtub Jumalast, tekitama meis samuti aukartust ja lugupidamist. Seda arusaama on erakordselt hästi väljendanud Albert Schweitzer oma raamatus „Aukartus elu ees“. Igasugune elu on püha, sest igasuguse elu allikas on Jumal.

See, kas me tõeliselt suudame hoomata Jumala pühadust, märgata seda kõiges olemasolevas ning Tema loodusse lugupidavalt, säästlikult, hoidvalt ja armastavalt suhtuda, sõltub esmajoonel sellest, kui palju sõna „püha“ kasutamine on õigustatud meie endi kohta – mil määral oleme end ja oma elu eraldanud Jumalale, Tema jaoks ja Tema teenimiseks. „Puhtaile on kõik puhas, aga rüvedale ja uskmatuile pole miski puhas, vaid rüve on nii nende meel kui südametunnistus“ (Tt 1:15). Tegelikult ei olegi Jumala pühadust võimalik defineerida, nii nagu Tema armastustki. Oma armastuse ülemlaulus (1Kr 13) ei ütle püha Paulus, mis on armastus, vaid üksnes kirjeldab seda. Kuna Jumala pühadus ja armastus kuuluvad lahutamatult kokku, siis võimaldab armastuse ülemlaul paremini mõista ka Tema pühadust.

Karin Teder

PIIBEL KÖÖGIS.

Kahjuks pidime seoses epideemiaga märtsikuus ära jätma ka Piibel köögis kogunemise. Teemaks oleks olnud Marta ja Maarja lugu ja piiblitunni pidi pidama Ridala koguduse õpetaja küllike Valk.

Suure tõenäosusega ei saa me koguneda ka aprillis, aga loodame, et saame mais siiski hooaja lõpetada kas Marta ja Maarja looga või mõne muu teemaga.

Meie sellise unikaalse piiblitunni formaadi kohta on palju huvi tuntud. Veebruari lõpus helistati mulle Pereraadiost ja sooviti kuulda lähemalt meie ettevõtmisest.

See oli hommikune otsesaade ja oli eetris Pereraadios reedel, 28.vebruaril. Mind intervjueris Helen Haas ja ta oli huvitatud, kuidas ja kellelt tuli idee ning mis moodi selline piiblitund välja näeb, kes piiblitunde peab.

Rääkisin, et idee tuli Kristi Ainjärvelt, kes pakkus mõtte välja õpetaja Kristel Engmanile. Kristel oli nõus seda formaati proovima ja nii me siis 2015. aasta oktoobris alustasime. Esimene piiblitund oli teemal „Esmasünniõigus läätseroa vastu“, piiblitunni pidas Karin Teder ja toiduks valmistasime loomulikku läätseuppi. Karin on pidanud ka enamuse kõikidest piiblitundidest.

Helen Haas tundis huvi, miks valisime just sellise formaadi.

Minu arvamus oli, et söök ja söök käivad väga hästi kokku. Meie keha vajab toitu ja mitmekesist, et olla terve ja meie vaim vajab toitu, et olla terve. Nii et selline kooslus on väga loogiline.

Tavaliselt valmistame kõigepealt toidu, siis peame piiblitundi ja lõpus maitseme valmistatud sööke ja arutleme piiblitunni teemadel.

Piiblitunnist olen isiklikult saanud palju teadmisi ja need on aidanud igapäevaelus ja ka nüüd, kui meil on mure kogu maailma rahvaste pärast. Aga me ei ole lootusetu, meil on lootus Jumala peale ja see lootus on kaljukindel. Jumal ei jäta meid kunagi hätta.

Helen Haas soovis meile õnnistust jätkuvaks tööks ja selle saatega tahtis ta tutvustada meie uut moodi piiblitundi.

Usun, et varsti saame jälle kokku, seni palvetame.

„Ärge kartke!“ ütlesid inglid esimesel jõuluõhtul karjastele, see sõnum on jõus ka täna – me ei pea kartma, meie taevane Isa hoolitseb meie eest!

Sirje Jätsa

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

Ta alandas ennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristasurmani. Fl 2:8

Püha Paulus rõhutab, et Jeesuse enesealanduse ja kuulekuse mõistmiseks ei piisa teadmisest, et Ta meie pattude pärast suri – oluline on, et Jeesus suri just ristasurma. Püüame mõista, miks lasi Jumal oma Pojal surra just sellisel kohutaval viisil, mis oli ja on ristasurma tähendus.

Teame, et ristilöömine oli 1. sajandi Rooma riigis kõige julmem ja piinarikkam hukkamisviis. Kahe

viimase aastasaja jooksul on teadlased uurinud, mis toimub ristilöödu organismis, mis põhjustab tema surma. Leiti, et ristil rippumise tagajärjeks on 4 erinevat eluohtlikku muutust organismis, millest igaüks vajaks kaasajal intensiivravi ja mis kõik on äärmiselt piinarikkad. Ristisurm saabus kõigi 4 teguri koostoimes. Ajalooürikutest on teada juhtumeid, kus juba risti löödud mehed nende mõjuvõimsate sõprade eestkoste tulemusel ristilt maha võeti – ometi polnud nende elu enam võimalik päästa, sest juba mõnetunniline rippumine ristil tekitas organismis pöördumatud muutused, nii et ka arstiabi osutus tõhutuks. Füüsilisi ja hingelisi piinu põhjustas ka hukatava eelnev piitsutamine ja enne ristilöömist alasti kiskumine.

Miks nõudsid ülempreestrid nii järeleandmatult just Jeesuse ristilöömist, kui nad oleksid võinud Ta ka kividega surnuks visata, nagu nad tegid Stefanosega? 5Ms 21:22-23 loeme: „Ja kui kellegi peal on surma väärt patt ja ta surmatakse ning sa pood ta puusse, siis ei tohi ta laip jääda ööseks puusse, vaid sa pead ta selsamal päeval kindlasti maha matma, sest poodu on Jumalast neetud.” Juudi religioossetes juhides pidid rahvale tõestama, et Jeesus ei ole Jumala Poeg, vaid et Ta on Jumalast ära neetud igaveseks ajaks, samuti kõik Tema järgijad.

Ristilöömise erakordse julmuse tõttu rakendati seda ainult alamate klasside ja orjade puhul, suured rooma kirjanikud kasutasidki ristilöömisest rääkides eufemismi „orjade karistus“. Peamiselt orjade karistusviisina oli ristilöömine kõige häbitavam kõikidest surmadest. Au ja häbi olid tolleaegses ühiskonnas kesksed sotsiaalsed väärtused, ristilöödud isiku perekond jagas seetõttu tema häbi. Risti häbi kandus Jeesuselt üle ka Tema järgijatele. Kaasajal ei suuda me enam tajuda seda hukkamõistu, mida pälvisid juudikristlased, kes Jeesusele ustavaks jäid.

Mis siis toimus 2000 aastat tagasi Kolgatal? Kogu ühiskond, kogu inimkond, sealhulgas Jeesuse oma rahvas, tõukas Ta enda hulgast välja. Kõige lähemad jüngrid jätsid Ta üksi, siiski julgesid mõned naised, ema Maarja ja jünger Johannes olla Tema surma tunnistajateks. Alasti kistud nii füüsiliselt kui hingeliselt, põlatud, teotatud, piinatud, kogu inimsoo pattudega koormatud ja seetõttu ka Jumalast hüljatud, täiesti üksi ja nii täielikult maha jäetud, nagu ükski teine inimolend vähemalt selles maises elus olla ei saa – suuremat enesest loobumist, enesesalgamist, enesetühjendamist ei ole võimalik ette kujutada.

„Ta alandas ennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani.“

**Meie püha ja armastav Isa!
Me täname Sind kõige selle
armu, armastuse ja õnnistuse eest,
mida Sa oled lasknud meile osaks saada
oma kalli Poja kannatuste ja ristisurma läbi.
Me täname, et Tema surmast võrsus elu.
Me täname, et suurimast häbist sai suurim kirkus ja au.
Me täname, et Sinu Poja äratõukamise tõttu
sai meile osaks osadus Sinu ja kõigi inimestega.
Me täname, et Tema kannatuste tõttu
suudame me mõista ja jagada Sinu armastust.
Tänu Sulle, Isa, et hirmus muutus ilusaks,
vihkamine armastuseks,
valest ja pettusest tuli esile tõde
Sinu Poja risti läbi.**

Karin Teder

SÜNNIPÄEVAD APRILLIS.

1. aprill	Lii Habak	
2. aprill	Margus Jõgilaine	
	Ekke Oskar Engman	
	Tuuli Lauringson	
3. aprill	Markus Rafael Kalda	15
5. aprill	Silvi Tarang	
	Mia Peetris	
	Andra Paadik	
6. aprill	Indrek Jets	50
	Rebecca Martin	
7. aprill	Hembo Soon	72
8. aprill	Liisa Maria Kaareste	
9. aprill	Andero Kanarik	
10. aprill	Jaan Põrk	82
11. aprill	Sander Gontmacher	
	Lisanna Gontmacher	
12. aprill	Rahel Aurelia Strauss	
14. aprill	Ilmar Aasna	
	Jarmo Jammer	
	Janno Jammer	
15. aprill	Kaire Klaos	
16. aprill	Niina Prümmel	91
	Raul Tammet	71
18. aprill	Merle Ojasild	60
19. aprill	Mark Marcel Schwindt	15
20. aprill	Endel Kõrm	90
	Emely Koplmaa	5
23. aprill	Eve Aedmäe	83
	Lauri Luik	
	Hans Sägi	15
24. aprill	Lauri Fredrik Kariis	
25. aprill	Lehte Palts	
	Aron Tomingas	5
26. aprill	Aleksander Jõkk	65
	Oliver Puusepp	
27. aprill	Marlene Schwindt	
28. aprill	Marika Järve	
29. aprill	Rebecca Riin Laasi	10
30. aprill	Ivar Boman	89
	Velta Mägi	75
	Ahto Borman	45
	Heiki Tomingas	

PALJU ÕNNE JA ROHKET ÕNNISTUST SÜNNIPÄEVALASTELE

PALJU ÕNNE!

Vaata, lapsed on pärisosa Issandalt, ihusugu on tasu temalt. Ps 127;3

Soovime Jumala õnnistust õpetaja Kristo Hüdsidele perega!

24. märtsil 2020 sündis pere kolmas laps Siimon.

MEENUTUSI MÄRTSI KUUST

1. märtsil teenis sõna muusikaga Joel Reinaru.

8. märtsil ordineeris piiskop Tiit Salumäe EELK Narva Maarja koguduse diakoni Ulvar Kullerkupp'u.

25. märtsil Emaaltari ees küüditamise 71. aastapäeval piiskop Tiit Salumäe ja linnapea Urmas Sukles.

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNENE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on ajutiselt suletud.

Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse kokku leppida telefon 5280635.

Kohtumine koguduse abiõpetaja Kristo Hüdsiiga palutakse kokku leppida telefon 56952758.

Telefon 473 7166, 473 7167.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-posti aadress lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Diakoonia annetusmüük on ajutiselt suletud.

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Jaani kiriku on avalikeks jumalateenistuseks suletud.

Toomkirik on ajutiselt suletud.

TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristo Hüdsi E-post: kristo.hudsi@eelk.ee 56952758

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com .

Lia Salumäe E-post: liasalumae@hotmail.ee 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soovide, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.

ÕNNISTATUD ÜLESTÕUSMISPÜHI!